

RAHOITUS- JA SIJOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET

HYVÄKSYTTY

KH 16.10.2023

KV 23.10.2023

VOIMAANTULO XX.XX.2023

Sisällys

RAHOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET JA LÄHTÖKOHDAT	3
RAHOITUSTOIMINTA.....	3
Yleiset periaatteet ja tehtävät	3
Kunnan varainhankinta	4
Antolainat.....	4
Ottolainaus.....	4
RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA.....	5
Varainhankinnan riskit	5
Riskien hallintakeinot	5
Lainojen suojaamisen periaatteet	6
SIJOITUSTOIMINTA	6
Sijoitustoiminnan periaatteet	6
Kassavarojen sijoittamisen periaatteet	7
Lahjoitusvarojen sijoittamisen periaatteet	7
Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja sijoittamisen ohjaavat linjaukset	8
Varainhoitajien käyttö	9
TAKAUSTOIMINTA	9
Takaustoiminnan periaatteet.....	9
Takaustoiminnan riskien arviointi ja vakuudet.....	10
Takausten muut ehdot	10
RAPORTOINTI	10

RAHOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET JA LÄHTÖKOHDAT

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista.

Kuntalain 410/2015 14 § lain valmisteluaineistossa (HE 268/2014 vp.) valtuuston tehtäväksi kuvataan selkeän kannan ottamisen siihen, minkälaiseen omaisuuteen kunnan pääoma sidotaan ja minkälaisella riskitasolla valtuuston tehtävä on valvoa, että pääoma on tehokkaassa käytössä.

Rahoitustoiminnalla (varainhankinnalla) tarkoitetaan kunnan oman toiminnan rahoittamista vieraan pääoman instrumenteilla. Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista tai kassavarojen sijoittamista sekä mahdollista lahjoitusvarojen sijoittamista.

Varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan tulisi perustua kuntastrategiaan ja palvella sen tavoitteiden toteutumista. Valtuustolle uskottu varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteiden päättäminen sisältää siten sijoittamisen perusteisiin liittyvää näkemyksen ottoa, eikä pelkästään toimivallan siirtoon liittyviä päätöksiä.

RAHOITUSTOIMINTA

Yleiset periaatteet ja tehtävät

Kunnan rahoituslähteitä ovat verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot sekä vieraan pääoman ehtoinen rahoitus. Tuloilla katetaan kunnan käyttömenot, investoinnit ja lainanhoitomeno. Tavoitteena on, että velkaa käytetään lähinnä vain kunnan pitkän tähtäimen taloutta tukevien investointien (kunnan elinvoiman ja tulojen lisääminen, kustannusten pienentäminen ja tuottavuuden parantaminen) rahoittamiseen.

Ruskon kunnan hallintosäännön mukaan (67 § rahatoimen hoitaminen):

1. Valtuusto § 67 päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista.
2. Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.
3. Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus.
4. Kunnanjohtaja 24 § päättää kunnan kassavarojen tilapäisestä sijoittamisesta rahalaitoksiin
5. Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talous- ja hallintojohtaja

Vastuut ja valtuudet:

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet: kunnanvaltuusto

Pitkäaikaisten lainojen nostaminen, koronvaihtosopimukset, sijoittaminen, varainhoito- ja muut sopimukset: kunnanhallitus

Toimeenpano: kunnanjohtaja ja talousjohtaja

Ruskon kunnanvaltuusto vahvistaa vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä puitteet taloussuunnitelmaan perustuvalla lainanotolle. Samalla valtuusto valtuuttaa kunnanhallituksen hankkimaan ulkoista rahoitusta sekä hyväksymään johdannaissopimuksia tämän ohjeen mukaisin periaattein.

Muiden talouteen liittyvien päätösten osalta kunnanhallituksella on oikeus päättää osakkeiden ja osuuksien hankkimisesta tai myynnistä sekä kassavarojen sijoittamisesta tämän ohjeen mukaisin periaattein.

Kunnanhallituksen tehtävänä on johtaa ja valvoa rahoitus- ja sijoitustoimintaa osana talouden hoitoa. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle osavuosikatsaus- ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.

Muita rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita:

- Tytäryhteisöt vastaavat pääsääntöisesti itse rahoitus- ja pääomahuollostaan sekä sijoitustoiminnastaan
- Kunnan rahoitus- ja sijoitukset hoidetaan euromääräisinä
- Varainhankinnan tavoitteena on turvata Ruskon kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa.

Kunnan varainhankinta

Antolainat

Antolainojen määrästä päättää kunnanvaltuusto talousarvion yhteydessä rahoituslaskelmassa. Kunnan on mahdollista myöntää rahoitusta vain hyvin rajatuissa tapauksissa (kunnan konserniyhtiöt ja lyhytaikainen välirahoitus leader-hankkeille). Kunta voi erillisen harkinnan mukaan myöntää tytäryhteisölle lainaa, joko oman tai vieraan pääoman luonteisesti. Kunnan tytäryhtiöiden tulee aina olla yhteydessä kunnan talouspalveluihin ennen yhtiön toiminnan kannalta olennaisten rahoitus- tai sijoituspäätösten tekemistä.

Ottolainaus

Vieraan pääoman hankinta voidaan jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen rahoitukseen. Lyhytaikainen rahoitus käsittää alle vuoden pituiset lainat, kaikki tätä pidemmät lainat ovat pitkäaikaisia. Lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta tasapainottamalla turvataan kunnan rahoituksen riittävyys muuttuvissa olosuhteissa.

Kunnan lyhytaikaiseen lainanottoon käytetään ensisijaisesti kuntatodistuksia. Kuntatodistukset ovat velkasitoumuksia, jotka kunta on laskenut liikkeelle. Ennen kuntatodistusten liikkeelle laskua, kunta tekee kuntatodistusohjelman erikseen kunkin rahoituslaitoksen kanssa. Kuntatodistusohjelmien yhteenlasketun enimmäisarvon päättää kunnanhallitus ja lyhytaikaisen lainanoton enimmäismäärän kunnanvaltuusto. Kunnan on mahdollista käyttää lyhytaikaiseen lainanottoon myös alle vuoden pituisia velkakirjoja tai pankkien luotto- tai tililimiittejä.

Kunnan pitkäaikainen vieraan pääoman hankinta järjestetään ensisijaisesti velkalainakirjoilla. Vaikka hankintalaki ei sinänsä velvoita kilpailuttamaan rahoituksen hankintaa, niin kunta kilpailuttaa markkinoilla kaikki merkittävät rahoitustarpeensa. Kunnan tavoitteena rahoituksen järjestämisessä on riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palvelutarjoajiin nähden.

Kunta voi ottaa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja.

Myös leasingrahoitusta ja joukkovelkakirjalainoja voidaan käyttää velkakirjalainojen sijaan. Leasingrahoitusta käytetään lähinnä irtaimistohankintoihin (it-laitteet ja muu kalusto). Leasingrahoituksen määrä päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä.

Rakennuksiin leasingrahoitusta voidaan käyttää tapauskohtaisesti erikseen päätettäessä. Käytöstä päättää kunnanvaltuusto.

Tavoitteena on rahoituskustannusten minimoimisen ohella pyrkiä ennakoimaan ja hallitsemaan rahoitukseen liittyviä riskejä. Keskeisenä tavoitteena on pyrkiä vähentämään taloudellisen tuloksen heilahteluja ja pitkällä aikavälillä optimoimaan kunnan rahoituksellinen tulos riskit huomioon ottaen. Rahoitusrakenne pidetään joustavana hajauttamalla viitekorkoja olemassa olevan lainasalkun rakenteen ja markkinatilanteen mukaan.

RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Varainhankinnan riskit

Rahoitusriskit on tärkeä ennakoida ja hallita. Rahoitukseen liittyviä riskejä ovat markkinoiden hintariski, saatavuusriski, jälleenrahoitusriski ja maksuvalmiusriski.

Lainamarkkinoiden hintariski sisältää sekä korkoriskin että valuuttariskin. Koron osalta riskinä on markkinakoron ja korkomarginaalin muutokset. Valuuttariski sisältää valuuttakurssien vaikutuksen rahoitukseen.

Saatavuusriski tarkoittaa rahamarkkinatilanteen muutoksia siten, että niillä on vaikutuksia rahoituksen saatavuuteen. Huono markkinatilanne voi vaikuttaa rahoituksen saatavuuteen siten, että toivottua rahoitusmallia ei ole saatavilla.

Jälleenrahoitusriski tarkoittaa erääntyvän rahoituksen uudelleen rahoitusta. Jälleenrahoitusriskiin sisältyy hinta- ja saatavuusriskit, joiden myötä rahoituksen hinta on noussut ja saatavuus vaikeutunut.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa tilannetta, jossa maksuvalmius on heikentynyt, eikä riitä lainanottoon ja kustannusten maksamiseen.

Riskien hallintakeinot

Ruskon kunnan rahoitukseen liittyvien riskien hallinnassa on ensisijaisen tärkeää mitoittaa investoinnit vastaamaan kunnan tulorahoitusta. Investointien mitoitus on olennaista huomioida talousarviovalmistelussa ja investointien pitkäaikaissuunnitelmassa. Kunnan velkaantumistasoa kasvaa tulee rajoittaa.

Markkinoiden hintariskin hallintaan yksi hallintakeino on ulkopuolisen rahoituksen jakaminen kiinteäkorkoisiin ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Tämän osalta tulee huomioida lainojen markkinatilanne. Muita markkinoiden hintariskin hallinnan keinoja ovat korkosuojaus sekä rahoituksen hajauttaminen rahoituslähteen, laina-ajan pituuden ja lyhennystavan osalta.

Tasaisella laina-aikajakaumalla pyritään lainojen tasaiseen erääntymiseen. Tasapainottamalla lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta turvataan kunnan rahoitustilannetta. Pitkät laina-ajat ja kiinteät korot vähentävät riskejä liittyen markkinakorkojen muutoksiin. Lyhytaikainen rahoitus mahdollistaa lainojen matalammat korot ja korkomarkkinoissa tapahtuvan koron laskun hyödyntämisen.

Hintariskiin sisältyy myös valuuttariski, jos kunta ottaa velkaa tai sijoittaa muussa valuutassa kuin euroissa. Keskittämällä rahoitusvaihtoehdot euromääräisiin instrumentteihin pienenee valuuttariski. Ruskon kunta ei ota rahoitushankinnassa valuuttariskiä.

Saatavuusriskiä hallitaan monipuolisilla rahoitusvaihtoehdoilla ja näiden hyödyntämisellä. Maksuvalmiuden ylläpito pienentää myös rahoituksen saatavuusriskiä. Maksuvalmiusriskiä

hallitaan kunnan kassavaroilla. Ruskon kunnan tavoite on likviditeetin eli kassavarojen osalta pitää rahoituksen kattavuus sopivana usean päivän tarpeille.

Jälleenrahoitusriskiin vaikuttavat hintariskit ja saatavuusriskit ja näin ollen jälleenrahoitusriskien hallintaan vaikuttavat myös kassa- ja maksuvalmiussuunnittelu sekä lainojen suunnittelu. Riski kasvaa, mikäli lainojen maturiteetit ovat lyhyitä tai lyhennystyyppinä on kertalyhenteinen eli bullet -laina. Jälleenrahoitusriski on tärkeä pitää tasolla, joka pystytään kunnan talouden osalta hallitsemaan. Ruskon kunnalla ei ole bullet-lainoja.

Lainojen suojaamisen periaatteet

Lainojen suojaamisessa Ruskon kunnan tavoitteena on, että lainat jakautuvat lyhyt- ja pitkäaikaisiin lainoihin, riippuen vallitsevasta lainojen korkotasosta. Pitkäaikaiseen investointien rahoitustarpeeseen hankitaan yleisesti pitkäkestoisia ja vakaita rahoitusmalleja. Tällä tavoin minimoidaan rahoitukseen kohdistuvat markkinatilanteen muutosten vaikutukset.

Korkosuojausmenetelminä sallittuja ovat

- kiinteä korko
- vaihtuva korko
- koronvaihtosopimus.

Korkoriski on koronmuutoksen aiheuttama epävarmuus kunnan korkokassavirroissa (korkovirtariski) ja sijoitusten arvoissa (hintariski). Korkoriski on kunnan rahoitusriskeistä kaikkein merkittävin. Lyhyet markkinakorot aiheuttavat epävarmuutta kassavirtaan. Pitkien markkinakorkojen kanssa voi korkoperiodin aikana joutua maksamaan markkinakorkoja korkeampia kuluja. Lähtökohtana on oman riskiaseman tunnistaminen. Tavoitteena on alhaiset korkokulut ja ennustettavuus kassavirroissa. Yksi korkoriskin mittari on arvioida, paljonko yhden prosenttiyksikön koron nousu vaikuttaa kunnan tulokseen.

Kunnan lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika voi vaihdella korkosidonnaisuuden mukaan. Pääsääntöisesti lainasalkun sidonnaisuusaika pyritään pitämään vähintään 24 kk:ssa.

Lainakannan suojaamisella tarkoitetaan pyrkimystä eliminoida markkinaolosuhteista johtuvat velkaerien arvojen tai rahavirtojen muutosten vaikutukset tulokseen. Periaatteellisena pääsääntönä kiinteät korkokustannukset vähentävät kokonaiskassavirtojen heiluntaa.

Lainakannan suojaustaso voi vaihdella markkinatilanteen mukaan. Korkosidonnaisuusrajoista voidaan poiketa, mikäli rahoitusmarkkinoiden tilanne sallii. Lainasalkun suojausasteen nostoa on tarkasteltava ennen korkojen nousua. Olemassa oleva lainakanta on kuitenkin aina suojattava vähintään 30 % tasoon. Matalasuhdanteen aikana, kun korot ovat alhaalla, pyritään tekemään suojauksia ottamalla kiinteäkorkoisia lainoja. Tällöin suojausastetta voidaan kasvattaa jopa 70 %:iin.

Johdannaisten käytössä päätarkoitus on korkoriskin hallinta. Tiettyjen lainojen suojauksen lisäksi voidaan käyttää myös tasesuojausta.

Suojauksia

Suojauksia on syytä hajauttaa myös eri ajankohtiin ja maturiteetteihin.

Eri rahoitusinstrumenttien käyttöä tarkastellaan vuosittain osavuosikatsausten yhteydessä.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan periaatteet

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaisesti kunnan valtuusto päättää kunnan varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Sijoitustoiminta tarkoittaa kunnan kassavarojen ja toimialoihin liittyvää sijoittamista. Lisäksi kunnalla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusrahavaroja. Kuntaliiton sijoitustoiminnan ja varallisuuden hoidon ohjeiden mukaisesti toimialoihin liittyvällä sijoittamisella edistetään kunnan toimintaan liittyviä päämääriä ja yksinomaan voiton tavoittelu ei tule olla vaikuttimena sijoittamiseen. Kassavarojen sijoittaminen liittyy maksuliikenteen hoidosta ylijäävien varojen sijoittamiseen.

Kunnan sijoitustoiminnan tulee lähtökohtaisesti olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sijoituksen reaaliarvon säilyttämistä. Sijoitusten tuoton tulisi kattaa myös sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Sijoitustoiminnassa on otettava huomioon kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen. Maksuvalmiussuunnitelmalla arvioidaan sijoituksiin käytettävissä oleva rahamäärä ja sijoitusaika. Suunnittelun tarve syntyy kassatulojen ja -menojen eriaikaisesta kertymästä.

Sijoitustoiminnan toteutuksessa on huomioitava Kuntaliiton ohje:

”Kassavarat tulee sijoittaa turvaavasti ja tuottavasti. Turvaavuus tarkoittaa sijoitusten luotto- ja hintariskien rajaamista siten, ettei vaaraa pääoman menettämisestä ole tai se on vain vähäinen. Pörssiosakkeissa ja osakerahasto-osuuksissa hintojen muutokset voivat olla nopeita ja suuria, jolloin hintariski voi olla merkittävä. Luottoriskiä on muun muassa erilaisissa velkasijoituksissa. Korkoriski sisältyy kaikkiin rahoitusmarkkinoiden toimenpiteisiin, joissa on korkotekijä.”

(Kuntaliitto: <https://www.kuntaliitto.fi/talous/budjetointi-jataloussuunnittelu/maksuvalmius-ja-varainhankinta>)

Kassavarojen sijoittamisen periaatteet

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat sekä käteisvarat. Kassaylijäämää ovat rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset, jotka eivät määrittelyhetkellä ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon. Muilla pankkitileillä olevat rahavarat ovat vähäisiä. Pankkitileillä olevien varojen hallinnointi ei sisälly varsinaisiin sijoitustoiminnan periaatteisiin. Kassavarojen hallinnoinnin ensisijainen tavoite on maksuvalmiuden turvaaminen kaikissa olosuhteissa.

Päivittäisen maksuliikenteen hoidosta mahdollisesti ylijäävät kassavarat sijoitetaan turvaavasti ja tuottavasti, kassanhallinnan kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla, sijoitusten likvidiys huomioon ottaen. Kassavarojen sijoitukset kilpailutetaan aina, kun se on taloudellisesti tarkoituksenmukaista. Sijoitusinstrumenttien valinnassa suositetaan suoria ja kustannustehokkaita sijoitusratkaisuja ja sijoitukset tehdään pääsääntöisesti euromääräisinä korkosijoituksina.

Lyhytaikaisten korkosijoitusten osuus kunnan kassavaroista voi olla keskimäärin 50 %.

Pitkäaikaisiin korkosijoituksiin tai korkorahastoihin voidaan sijoittaa keskimäärin enintään 20 % kassavaroista.

Sijoituskohteita ovat määräaikaistalletus tai rahasto-osuus. Lisäksi kunta voi sijoittaa valtion velkasitoumukseen, kunta-, sijoitus- tai yritystodistukseen, joukkovelkakirjalainaan, joissa liikkeeseenlaskijana tai velallisenä on valtio, kunta tai raha- tai vakuutuslaitos. Sijoittamisen rahoittaminen lainanotolla ei ole pääsääntöisesti sallittua.

Lahjoitusvarojen sijoittamisen periaatteet

Lahjoitusvarat voivat olla kiinteää omaisuutta, arvopapereita, osuuksia, rahaa, pankkisaamia tai muuta irtainta omaisuutta. Lahjoitusvarojen käyttöä ohjaavat lisäksi niihin liittyvät lahjakirjojen tai testamenttien ehdot. Lahjoitusvarojen käyttöä voivat ohjata myös Valtionkonttorin päätöksestä ilmenevät omaisuuden käyttötarkoitukset.

Lahjoitusvarojen sijoittamisesta päättää kunnanhallitus.

Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja sijoittamisen ohjaavat linjaukset

Maksuvalmiusriski tarkoittaa riskiä siitä, että kunnan rahavarat eivät riitä kassamaksuista selviytymiseen. Riskin toteutumisesta aiheutuu viivästyskorkoja ja suunnittelemattoman varainhankinnan lisäkustannuksia. Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, riittävän suurilla ja likvideillä kassavaroilla, tili- ja lainalmiiteillä sekä kuntatodistusohjelmilla. Kunta alentaa maksuvalmiusriskiä hajauttamalla sijoitukset ajallisesti ja määrällisesti sekä kohdentamalla sijoitukset jälkimarkkinakelpoisiin sijoituksiin. Lisäksi kunta hallitsee kassavarojen sijoittamiseen liittyvää maksuvalmiusriskiä rajaamalla kassaylijäämien sijoitukset ainoastaan jälkimarkkinakelpoisiin kohteisiin, jotka ovat realisoitavissa 1 - 3 pankkipäivän viiveellä. Keskimääräisestä kassavarannosta enintään 20 % voi olla sijoitettuna pitkäaikaisiin sijoituksiin, joissa realisointimahdollisuus on yli vuoden päästä.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa riskiä, jonka realisoituessa kunta ei saa täysimääräisesti takaisin sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimusta asetettaessa. Kunta minimoi sijoitustensa luottoriskiä tekemällä korkosijoituksia korkean luottokelpoisuuden omaaviin kohteisiin ja hajauttamalla sijoitukset sekä ajallisesti että määrällisesti riittävässä laajuudessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten aiheuttamaa muutosta sijoituksen tuotossa tai arvoon. Korkosijoitusten markkinariskiä alennetaan hajauttamalla sijoitukset ajallisesti sekä korkoperiodin mukaan.

Korkovirtariskiä hallitaan sijoittamalla kiinteäkorkoisiin tai pitkään korkojaksoon sidottuihin korkosijoituksiin. Korkojen hintariskiä hallitaan puolestaan sijoittamalla lyhyeen korkojaksoon. Omaisuuslajikohtaista riskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset korko- ja osakesijoituksiin, jotka poikkeava toisistaan korko- ja hintariskin suhteen. Omaisuuslajikohtaista riskiä hallitaan hajauttamalla sijoituksia korko- ja osakemarkkinoiden sisällä sekä niiden välillä kohteisiin, joiden arvonkehitykset poikkeavat toisistaan korko- ja hintariskien suhteen.

Arvopaperisijoituksen hintariskin suuruutta voidaan mitata volatilitiitin eli keskihajonnan tunnusluvulla. Mitä suurempi volatilitiitti, sitä suurempi on sijoituksen tulevaan tuottoon liittyvä epävarmuus. Osakesijoituksiin liittyy hintariskiä, sillä arvonmuutokset voivat olla merkittäviä. Osakesijoituksiin liittyvän riskin johdosta osakkeiden enimmäispaino on rajattu enintään 50 %:iin sijoitettavasta varallisuudesta. Osakesijoituksiin liittyvän hintariskin johdosta osakkeiden osuus perusjakaumassa on rajattu enintään noin kolmasosaan sijoitusvarallisuudessa. Osakesijoitukset tehdään lähtökohtaisesti rahastojen kautta, mikä jo itsessään hajauttaa osakesijoituksiin liittyvää hintariskiä.

Ruskon kunta ei ota sijoitustoiminnassaan *valuuttariskiä*.

Varainhoitajien käyttö

Sijoitusvaroja hoidetaan itse tai varojen hoidossa voidaan käyttää varainhoitajien palveluja. Varojen hoito voidaan antaa yhden tai useamman varainhoitajan hoidettavaksi. Varainhoitopalvelut kilpailutetaan tarvittaessa. Varainhoidossa pyritään maksimoimaan tuotto, huomioiden sovittu riskitaso.

TAKAUSTOIMINTA

Kunnan takaustoimintaa ohjaavat kuntalain 129 §:ssä tehdyt linjaukset sekä EU:n valtioneuvoston päätökset.

Kuntalain 129 §:n mukaisesti kunta voi antaa takauksen kilpailutilanteessa markkinoilla olevan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, mikäli yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kunnalla on myös mahdollisuus antaa takaus ei-taloudelliseen toimintaan tai taloudelliseen toimintaan, joka ei tapahdu kilpailutilanteessa markkinoilla tai toimintaa, joka liittyy kunnan liikuntalain, kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain, museolain, teatteri- ja orkesterilain tai nuorisolain mukaisten tehtävien edistämiseen. Lisäksi kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätöille annettuun palveluvelvoitteeseen (esim. sosiaalinen asuntotuotanto).

Kaikissa takaustilanteissa kunnan tulee ottaa huomioon EU:n valtioneuvoston päätökset. Euroopan komission tiedonannon perusteella EY:n perussopimuksen 107 ja 108 liittyvän valtioneuvoston päätelyn mukaan kunnan takaus ei olisi valtiontukea, mikäli seuraavat kohdat eivät täyty:

- Lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa.
- Takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika).
- Takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä.
- Takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

EU-tiedonannossa on myös todettu, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi. Lähtökohtaisesti kunnan takauksen tulisi täyttää edellä mainitut vaatimukset.

Takaustoiminnan periaatteet

Kunta myöntää takauksia vain lainoille, joiden tarkoituksena on edistää kunnalle asetettujen tehtävien hoitamista. Pääsääntöisesti kunta myöntää takauksia vain tytäryhteisöjensä investointilainoihin. Käyttöpääoman hankintaa kunta tukee lainoin tai takauksin vain poikkeustapauksissa ja vain omille tytäryhteisöilleen.

Kunnan antaessa rahoitussitoumuksille takauksen kunta noudattaa EU:n valtioneuvoston päätelyä. Kunta arvioi tapauskohtaisesti valtioneuvoston kriteerien täyttymisen.

Tytäryhteisöjen puolesta annettavissa takauksissa kunnan takauksen määrä voi olla enintään 50 % rahoitussitoumuksen määrästä.

Takaustoiminnan riskien arviointi ja vakuudet

Takauksia myöntäessään kunnan tulee ottaa kaikissa tilanteissa huomioon, että kunnan myöntämä takaus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää takausta, jos takaukseen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Riskejä arvioidaan hankkeesta saatava hyötyä vasten. Jos hankkeesta ei saada kunnalle ja sen asukkaille hyötyä tai hyöty on hyvin pieni, ei myöskään riskiä oteta. Lähtökohtana on, että yhtiön omistajat tai muu hankkeen toteuttajataho sijoittaa hankkeeseen riittävän määrän omia varoja, jotta hankkeessa toteutuu omistajan oma rahoitusvastuu.

Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Riittävä vastavakuuksien määrä arvioidaan hankekohtaisesti. Takauksien vastavakuuksina käytetään taattavan omaisuuteen kohdistuvia panttikirjoja, yrityskiinnityksiä ja osakkeita, joita voi täydentää henkilökohtaisilla takauksilla. Ennen vakuuden hyväksymistä arvioidaan aina pantin arvo sekä mahdollisuudet pantin mahdolliseen realisointiin. Tavoitteena on, että pantin arvo kattaisi lainasta tai takauksesta kunnalle aiheutuvan riskin kokonaisuudessaan.

Takausten muut ehdot

Taattavan lainan laina-aika on pääsääntöisesti enintään 10 vuotta.

Taattavien lainojen korkojen ja muiden lainaehtojen tulee noudattaa markkinoilla yleisesti noudatettavia ehtoja. Takauspalkkion määrä vahvistetaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon yhtiön toiminnan luonne ja taloudellinen riski.

RAPORTOINTI

Ottolainojen lainasalkun kehityksestä ja kunnan sijoitussalkusta raportoidaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Takaustoiminnasta raportoidaan vuosittain kunnanhallitukselle ja valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.